

Warszawa, 13-04-2026 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk

II.510.358.2026.DC

Pan
Zbigniew Bogucki
Szef Kancelarii
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Wiejska 10
00-902 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o udzielenie Rzecznikowi Praw Obywatelskich pomocy w postaci przekazania informacji dotyczących wykonywania prawa łaski przez Prezydentów Rzeczypospolitej Polskiej, z podziałem na kadencje, poczynając od Pana Prezydenta Lecha Wałęsy.

Proszę uprzejmie o udzielenie informacji, odrębnie dla każdego Prezydenta RP, w zakresie dotyczącym ilości:

1. Wniosków o ułaskawienie skierowanych do Prezydenta RP w okresie sprawowania urzędu;
2. Skorzystania z prawa łaski przez Prezydenta RP;

3. Procedur ułaskawieniowych, w których Prezydent RP korzystał z prawa łaski poza trybem określonym w rozdziale 59 Kodeksu postępowania karnego¹, tj. w praktyce określanym jako działanie „z urzędu” na podstawie art. 139 Konstytucji RP² (począwszy od Pana Prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego licząc od momentu wejścia w życie Konstytucji, tj. od 17 października 1997 r.);
4. Wniosków o ułaskawienie oraz liczby ułaskawień dotyczących osób prawomocnie skazanych za zbrodnię zabójstwa, z wyszczególnieniem:
  - a. liczby wniosków o ułaskawienie obejmujących osoby skazane na karę dożywotniego pozbawienia wolności,
  - b. liczby udzielonych ułaskawień osób skazanych na karę dożywotniego pozbawienia wolności.

Powyższe dane są niezbędne w związku z pracami prowadzonymi w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczącymi skazań na karę dożywotniego pozbawienia wolności oraz dostępnych dla skazanych mechanizmów redukcji sankcji karnych – w zależności od ich postępów resocjalizacyjnych.

W postanowieniu ozn. sygn. akt I KZP 3/25³ Sąd Najwyższy uznał – w ślad za stanowiskiem Prokuratury Krajowej z dnia 1 października 2025 r.⁴ – prawo łaski za jeden z dostępnych i efektywnych mechanizmów redukcji sankcji karnej, który gwarantuje zgodność krajowego systemu prawa karnego z art. 3 EKPC⁵. W związku z planowanym wystąpieniem generalnym odnoszącym się do zgodności z Konstytucją art. 78 § 3 k.k.⁶ oraz ewentualnym przystąpieniem do postępowania prowadzonego w Europejskim Trybunale Praw Człowieka w Strasburgu w sprawie Przybysz przeciwko Polsce⁷, konieczne jest pozyskanie pełnych danych dotyczących tej materii. Dane publicznie

---

¹ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 46 z późn. zm.).

² Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

³ Postanowienie z dnia 21 stycznia 2026 r. Uzasadnienie postanowienia o odmowie podjęcia uchwały nie jest jeszcze publicznie dostępne.

⁴ Stanowisko Prokuratury Krajowej dostępne na stronie: https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2025-10/Stanowisko_PK_SN_dozywocie_pytanie_prawne_1_10_2025.pdf.

⁵ Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm.).

⁶ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383 z późn. zm.).

⁷ Skarga nr 14405/24. Informacja – komunikacja skargi – dostępna jest na stronie: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-248480>.

dostępne na stronie prezydent.pl są rozproszone⁸, a statystyki odnoszące się do procedury ułaskawieniowej – niepełne.

Przykładowo, ostatnie pełne dane dotyczące ułaskawień zostały opublikowane w dniu 1 grudnia 2005 r. jako podsumowanie prezydentury Pana Prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego⁹.

Będę wdzięczny za zadysponowanie, jeśli to możliwe, przesłania powyższych danych w ciągu 14 dni od otrzymania niniejszego pisma.

Z wyrazami szacunku

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

---

⁸ Zob. np. dane za 2025 r. dostępne na stronie: <https://www.prezydent.pl/kancelaria/archiwum/andrzej-duda/aktualnosci/prawo-laski/2025>.

⁹ Zob. dane na stronie archiwalnej: <https://www.prezydent.pl/archiwalne-aktualnosci/aktualnosci-rok-2005/komunikat-biks,29222,archive>.